

PROTOKOLL

Taebla

03.03.2026 nr 2-1/26-5

Algus kell 09.00.

Lõpp kell 13.00.

Juhatas vallavanem Janno Randmaa, protokollis vallasekretär Kristi Sadulsepp.

Istungist võtsid osa vallavalitsuse liikmed Tuuli Varik ja Neeme Suur. Puudus Katrin Viks. (Registreerimisleht lisatud).

Kutsutud päevakorrapunktide ettekandjad: haridusosakonna juhataja Solveig Edasi (p 1-4); Taebla Lasteaiad direktor Kerda Ledis (p 4); kultuuri- ja sporditöö peaspetsialist Varje Paaliste (p 5); sotsiaalhoolekande osakonna juhataja Mariel Kõrgemägi (p 6-30); keskkonnaspetsialist Aivi Heinleht (p 31); majandus- ja arendusosakonna juhataja Olev Peetris (p 32); ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja Heikki Salm (p 33-39).

Arutusel olnud küsimused ja nende kohta tehtud otsused:

.....

33. Vabariigi Valitsuse korralduse „Põhjamaade-Balti vesinikukoridori ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ eelnõule arvamuse andmine.

Ettekandja Heikki Salm.

Elering AS (edaspidi Elering) esitas 02.12.2025 kirjaga nr 13-3/4063-11 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (edaspidi MKM) taotluse riigi eriplaneeringu (edaspidi REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) algatamiseks. REP-i koostamise eesmärk on planeerida Eesti maismaad läbiv Põhjamaade-Balti vesinikukoridor (Nordic–Baltic Hydrogen Corridor, NBHC) ja selle toimimiseks vajalik taristu (edaspidi vesinikutaristu).

Planeerimiseaduse (edaspidi PlanS) § 28 lõike 2 punkti 1 kohaselt ei algatata REP-i ja KSH-d eelkõige juhul, kui on ilmne, et algatatava planeeringu elluviimine tulevikus ei ole võimalik. MKM edastas 17.12.2025 kirjaga nr 13-3/4063-42 taotluse REP-i algatamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA) ning palus TTJA pädevusvaldkonnast tulenevalt esitada arvamus REP-i taotluse nõuetekohasusele. Tagasisidest, mille TTJA edastas 13.01.2026 kirjaga nr 16-6/25-17646-0023, tulenevalt puuduvad asjaolud, mis välistaks taotluses kavandatud planeeringualale vesinikutaristu rajamise.

Eelnõu punkti 1 kohaselt algatab Vabariigi Valitsus PlanS § 28 lõike 1 alusel vesinikutaristu REP-i ja KSH. Planeerimismenetluses võetakse eesmärgiks PlanS § 271 kohaldamine, st asukoha eelvaliku alusel REP-i kehtestamine. Juhul, kui planeerimismenetluses ei ole võimalik detailse lahenduse koostamisest loobuda, koostatakse sobivasse asukohta detailne planeeringulahendus ehitusõiguse määramiseks. PlanS § 27 lõike 6 järgi on REP-i koostamisel kohustuslik KSH.

PlanS eelnõu (571 SE) seletuskirja lk 80–81 kohaselt on REP-i esemeks ehitised, mille mõju ei piirne vaid ühe kohaliku omavalitsusega, vaid ulatub mitmele maakonnale. Riigi eriplaneeringuga planeeritavate ehitiste hulka kuuluvad ehitised, mille ehitamisest sõltub märkimisväärselt kogu riigi või selle suure osa sotsiaalmajanduslik areng. Maakonnaülestes huvide all ei ole silmas peetud seda, et kavandatav ehitis peab ilmtingimata asuma mitme maakonna territooriumil, vaid tegemist

on ehitisega, mille rajamine ei toimu ühe maakonna huvides ja seega peaks selliste ehitiste kavandamisel väljendama riik oma selget soovi ja tahet konkreetse ehitise rajamiseks. Vesinikutaristu mõju ei piirne vaid ühe kohaliku omavalitsusega.

Elering viis planeeringuala kindlaks määramiseks läbi tervet Eestit käsitleva ruumianalüüsi eesmärgiga leida meretoru maabumiseks, trassikoridorideks ning Eesti–Läti piiriületuseks sobivaimad asukohad. Analüüsist kõrvaldati alad, kus vesinikutaristu kavandamine ei ole võimalik või otstarbekas. Aluseks võeti looduskaitsest, kultuuripärandist, riigikaitsest, ohtlikest ettevõtetest ja hoonete ning õuealade paiknemisest tulenevad piirangud. Potentsiaalsed trassikoridorid joondati esmalt olemasolevate 330 kV ja 110 kV elektriliinide kaitsevööndite või Tallinn–Vireši D-kategooria gaasitrassi kõrvale, et kasutada olemasolevat infrastruktuuri ja vähendada uute kaitsevööndite mõju. Analüüsi tulemusel selgus, et kõige sobivam meretoru maabumiskoht paikneb Põhja-Eestis Jõesuu ja Salmistu lahe piirkonnas. Eesti–Läti piiriületuskohtade sobivaim asukoht jääb Jäärja (EE–LV III elektriliini ümbrus) ja Tüdre järve (Tallinn–Vireši gaasitrassi ümbrus) piirkonda. Trassikoridoride asukoha alternatiivina kaaluda olemasoleva Tallinn–Vireši gaasitoru ning Harku–Lihula–Sindi 330 kV elektriliini koridoride kasutamist.

REP-i menetlus koosneb kahest etapist:

- 1) asukoha eelvaliku tegemisest ja
- 2) valitud asukohas detailse lahenduse koostamisest.

Planeeringualasse on haaratud Eleringi olemasolev taristu, mis võiks sobida vesinikukoridoriks ja ka ruumianalüüsi käigus visandatud koridorid ja neile on lisatud puhver valdavalt 5 km mõlemale poole trassi (kohati vähem, et vältida konfliktalasid nagu tiheasustusalasid Pärnu ja Tallinna linn ning rahvuspargid).

Arvestades läbiviidud analüüsi tulemusi ja seoseid muu taristuga, on ettepanek planeeringualaks, mis asub:

- Harjumaal Kuusalu, Jõelähtme, Anija, Raasiku, Rae, Kiili, Kose, Saku, Saue valdades;
- Raplamaal Kohila, Rapla, Kehtna, Märjamaa valdades;
- Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas;
- Järva maakonnas Türi vallas;
- Pärnu maakonnas Lääneranna, Põhja-Pärnumaa, Tori, Saarde valdades ja Pärnu linnas;
- Viljandi maakonnas Põhja-Sakala, Mulgi ja Viljandi valdades;
- Valga maakonnas Tõrva vallas.

Planeeringuala suuruseks on 6522,76 km².

Vesinikutaristu aitab tagada erinevate riikide süsteemide vahelise ühenduse ja energiasalvestuse loomise ning majanduslikud eeldused Eesti siseriikliku vesinikutaristu arendamiseks.

Euroopa tasemel aitab projekt ellu viia Euroopa Liidu vesinikustrateegiat ning RePowerEU plaani, vähendamaks sõltuvust imporditud kolmandatest riikidest energiast, toetades muuhulgas Euroopa kliimaeesmärkide saavutamist ning uue jätkusuutliku majanduse loomist.

Kavandatava vesinikutaristu KSH ja PlanS § 4 lõikes 2 punktis 5 nimetatud asjakohaste majanduslike, kultuuriliste, sotsiaalsete ja looduskaitsealaste avalduvate mõjude hindamine ning mõjude hindamiseks vajalikud uuringud viiakse läbi eriplaneeringu raames. REP-i algatamise järel selgitatakse hiljemalt lähteseisukohtade ja KSH programmi koostamisel välja kavandatavate ühenduste asukoha valikuks vajalike keskkonna- jm uuringute vajadus ning koostatakse uuringute lähteülesanded, mis edasises protsessis ellu viiakse.

Planeeringuala hõlmab kaitsealasid ja püsielupaiku, sh Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid linnu- ja loodusalasid. Planeerimisprotsessi käigus tuleb läbi viia Natura eelhindamine ja vajadusel asjakohane hindamine või Natura erandi menetlus. REP-i elluviimise mõju hinnatakse (kas eraldi või koos teiste projektidega) Natura 2000 ala terviklikkusele, lähtudes ala struktuurist, funktsioonist ja kaitse-eesmärkidest. Ebasoodsa mõju olemasolu korral hinnatakse ka ebasoodsa

keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise või hüvitamise meetmeid ning vajadusel määratakse keskkonnaseire meetmed.

Kavandatava vesinikutaristu rajamisega kaasnevad täpsemad eeldatavad mõjud selgitatakse välja REP-i ja KSH koostamise käigus.

Arvestades planeeringuala suurust ja asjaolu, et hetkel pole teada, kus hakkab kavandatav vesinikutaristu paiknema ei ole selles etapis võimalik kindlalt tuvastada isikuid, kelle õigusi võib planeering puudutada. Kui edasises menetluses selguvad isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, siis kaasatakse nad koheselt PlanS § 31 lõikes 4 ja § 44 lõikes 4 sätestatud viisil.

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Kuusalu, Jõelähtme, Anija, Raasiku, Rae, Kiili, Kose, Saku, Saue, Kohila, Rapla, Kehtna, Märjamaa, Lääne-Nigula, Türi, Lääneranna, Põhja-Pärnumaa, Tori, Saarde, Põhja-Sakala, Mulgi, Viljandi ja Tõrva vallale, Pärnu linnale ning Eesti Keskkonnaühenduste Kojale, Riigimetsa Majandamise Keskusele ja Eleringile

2028 EP kehtestatud, 2035 vesinikukoridor valmis.

Ühehäälselt otsustati: võtta informatsioon teadmiseks ja esitada teema majandus- ja planeerimiskomisjonile seisukoha võtmiseks.

/allkirjastatud digitaalselt/

Janno Randmaa
vallavanem

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristi Sadulsepp
vallasekretär

VÄLJAVÕTE ÕIGE

Kristi Sadulsepp
vallasekretär